

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 11CoPr/1/2011
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8806204165
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 03. 2012
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Šamo
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2012:8806204165.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v právnej veci žalobcu: R. Y., bývajúci v F. č. XXX, zastúpený JUDr. Ing. Michalom Plentom, advokátom, so sídlom vo Vranove nad Topľou, Sídl. Okulka 19/42, proti žalovanému: VRANOVSKÁ TEHELŇA, s.r.o. so sídlom Vranov nad Topľou, ul. Čemernianska č. 137, IČO: 36 457 183, zastúpený JUDr. Ladislavom Lukáčom, advokátom, Hlavná 19, Prešov, za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovaného: Sociálna poisťovňa, a.s. Bratislava, pobočka Vranov nad Topľou, o náhradu škody, o odvolaní žalobcu, žalovaného a vedľajšieho účastníka proti rozsudku Okresného súdu Vranov nad Topľou č. k. 3C/137/2006 - 162 zo dňa 20. 5. 2008 v spojení s dopĺňacím rozsudkom č. k. 3C/137/2006 - 218 zo dňa 17. 4. 2009, jednomyseľne takto

rozhodol:

R u š í rozsudok súdu prvého stupňa v spojení s dopĺňacím rozsudkom v jeho napadnutej časti, t.j. vo výroku, ktorým bol žalovaný zaviazaný zaplatiť žalobcovi sumu 5.476.500,- Sk a vo výroku o trovách konania a v rozsahu zrušenia mu vec v r a c i a na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Súd prvého stupňa napadnutým rozsudkom zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi z titulu sťaženia spoločenského uplatnenia sumu 5.476.500,- Sk do 15 dní od právoplatnosti rozhodnutia s tým, že v prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Žalovaného zaviazal zaplatiť žalobcovi trovy konania vo výške 325.247,50 Sk.

Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalobca, ktorý navrhol tento zmeniť a jeho žalobe vyhovieť pokiaľ ide o uplatnený nárok z titulu sťaženia spoločenského uplatnenia a priznať mu sumu 11.079.000,- Sk.

Proti rozsudku podal odvolanie aj žalovaný, ktorý navrhol tento zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Svoje odvolanie odôvodnil tým, že súd prvého stupňa nezistil dostatočne skutočný stav veci a nedostatočne skutkové zistenia mali za následok aj nesprávne rozhodnutie vo veci. Uviedol, že žalobcovi patrí základná sadzba bodového ohodnotenia sťaženia spoločenského uplatnenia a táto už mu bola vyplatená vedľajším účastníkom vo výške 126.000,- Sk. Žalobca sa domáhal 45-násobku sťaženia spoločenského uplatnenia a neskôr 90- násobku základného bodového ohodnotenia, pričom poukazoval na to, že v dôsledku pracovného úrazu sa nemôže uplatniť v spoločenskom živote a nemôže sa venovať svojim záľubám, keďže v minulosti hrával tenis, bicykloval, lyžoval, poľoval, navyiac už nemôže riadiť motorové vozidlo, nemôže sa sám obliecť a obuť. Podľa názoru žalovaného u žalobcu nedošlo k enormnému sťaženiu spoločenského uplatnenia ako sa snažil v konaní účelovo preukázať. Ďalším podstatným dôvodom odvolania bolo tvrdenie o spoluzavinení žalobcu na jeho strane, pričom toto spoluzavinenie podľa žalovaného bolo vo výške 80 % na vzniknutej škode a pracovnom úraze. Žalobca nemal byť na mieste, kde sa úraz stal, jeho činnosť, ktorú v tom čase vykonával, mu nevyplývala z jeho pracovných povinností a ani nikto mu na takúto činnosť nedal príkaz.

Proti rozsudku podal odvolanie aj vedľajší účastník, pričom jeho dôvody odvolania sa v podstate zhodovali s dôvodmi uvedenými žalovaným. Namietal teda uplatnený nárok na mimoriadne zvýšenie odškodnenia sťaženia spoločenského uplatnenia a tiež spoluzavinenie žalobcu pri pracovnom úraze.

Na základe týchto odvolaní odvolací súd rozhodol rozsudkom č.k. 11Co/73/2009 - 245 zo dňa 15. 4. 2010, ktorým zmenil rozsudok súdu prvého stupňa v jeho napadnutej časti tak, že návrh žalobcu na primerané zvýšenie odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia vo výške 5.476.500,- Sk zamietol; potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku, ktorým bola žaloba žalobcu čo do zvyšku zamietnutá, zmenil rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku o trovách konania tak, že ich náhradu žalovanému nepriznal a žalovanému a vedľajšiemu účastníkovi nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. V dôvodoch svojho rozhodnutia odvolací súd uviedol, že vedľajší účastník rozhodnutím zo dňa 10. 5. 2005 č. 300-193/2005 podľa § 99 zák. č. 461/2003 Z.z. priznal žalobcovi náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia v dôsledku pracovného úrazu, ktorý utrpel dňa 14. 11. 2003 vo výške 126.000,- Sk podľa vyhl. č. 32/1965 Zb. o odškodňovaní bolesti a sťaženia spoločenského uplatnenia. Odvolací súd v texte tohto rozhodnutia i podľa potvrdenia žalovaného i vedľajšieho účastníka zistil, že nebolo doručené žalovanému, hoci konania o priznaní sťaženia spoločenského uplatnenia v zmysle § 99 je konaním o úrazovej dávke, a teda konaním vo veciach sociálneho poistenia ako je vymedzené v § 2 písm. c) citovaného zákona v IV. hlave, ktorá pojednáva o úrazových dávkach a v 3. časti tohto zákona, ktorá upravuje konanie vo veciach sociálneho poistenia. Poukázal na ust. § 178 ods. 1 písm. a) bod 3 Zákona o sociálnom poistení a § 179 ods. 1 písm. b) tohto zákona, tiež na § 173 a poukázal na to, že z hľadiska vymedzenia účastníka konania vo veciach sociálneho poistenia je žalovaný účastníkom takéhoto konania, pretože rozhodnutie o priznaní sťaženia spoločenského uplatnenia a prípadného zohľadnenia spoluzodpovednosti žalobcu sa ho nepochybne dotýka. Ak by rozhodnutie Sociálnej poisťovne zo dňa 10. 5. 2005 č. 300-193/2005, ktorým bol priznaný nárok na náhradu za sťaženie spoločenského uplatnenia v plnej výške právoplatný, potom v tomto konaní by už súd nemohol riešiť otázku prípadnej spoluzodpovednosti žalovaného za pracovný úraz. Súd by musel z tohto rozhodnutia vychádzať a nemohol by riešiť otázku spoluzodpovednosti inak, ako by ju riešila Sociálna poisťovňa v spomínanom rozhodnutí. Odvolací súd mal za to, že z hľadiska vymedzenia účastníka konania toto rozhodnutie, keďže nebolo doručené žalovanému ako škodcovi, nenadobudlo právoplatnosť, a teda nebolo právoplatne rozhodnuté o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia v zmysle § 99 Zákona o sociálnom poistení. Odvolací súd dospel k záveru, že nie je možné v tomto konaní rozhodnúť o primeranom zvýšení sťaženia spoločenského uplatnenia, keď nie je rozhodnuté o priznaní tohto nároku. Len priznanie tohto nároku môže viesť k tomu, že sa poškodený môže domáhať primeraného zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia. Pokiaľ nie je o tomto nároku Sociálnou poisťovňou v zmysle § 99 Zákona o sociálnom poistení právoplatne rozhodnuté, nie je možné v súdnom konaní rozhodovať o primeranom zvýšení tohto nároku. Z toho dôvodu odvolací súd podľa § 220 O.s.p. zmenil rozsudok súdu prvého stupňa v jeho napadnutej časti tak, že návrh žalobcu na primerané zvýšenie odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia vo výške 5.476.500,- Sk zamietol ako návrh, ktorý bol podaný predčasne. Súčasne potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku, ktorým bola žaloba žalobcu čo do zvyšku zamietnutá. Odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvého stupňa aj vo výroku o trovách konania a trov odvolacieho konania úspešným účastníkom nepriznal.

V dôsledku podaného dovolania žalobcom tento rozsudok bol preskúmaný Najvyšším súdom SR, ktorý uznesením č. k. 7Cdo/2/2011 - 274 zo dňa 7. 11. 2011 rozhodol tak, že odmietol dovolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 15. 4. 2010 sp. zn. 11Co/73/2009 vo výroku, ktorým bol potvrdený rozsudok Okresného súdu vo Vranove nad Topľou zo dňa 17. 4. 2009 č. k. 3C/137/2006 - 218 vo výroku o zamietnutí žaloby vo zvyšku. Ďalej zrušil rozsudok krajského súdu z uvedeného dňa a uvedenej spisovej značky vo výroku, ktorým bol zmenený rozsudok Okresného súdu Vranov nad Topľou č. k. 3C/137/2006 - 218 tak, že žalobu o primerané zvýšenie odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia vo výške 5.476.500,- Sk zamietol a žalovanému nepriznal náhradu trov prvostupňového konania. Ďalej zrušil rozsudok Krajského súdu v Prešove z uvedeného dňa a spisovej značky aj vo výroku o náhrade trov konania a vec mu v rozsahu zrušenia vrátil na ďalšie konanie. V dôvodoch tohto rozhodnutia poukázal na to, že právna úprava zvýšenia odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia neviaže vznik alebo priznanie tohto nároku na žiadne rozhodnutie, a teda ani na právoplatné rozhodnutie Sociálnej poisťovne o priznaní náhrady tohto nároku v zmysle § 99 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení. Možnosť primeraného zvýšenia odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia súdom podľa ust. § 7 ods. 3 vyhl. č. 30/1965 Zb. nie je podmienená právoplatnosťou rozhodnutia o priznaní základnej náhrady tohto nároku Sociálnou poisťovňou v zmysle § 99 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z. o

sociálnom poistení, tak ako to uviedol odvolací súd. Predbežné otázky sú také otázky, ktorých vyriešenie súdom je predpokladom rozhodnutia vo veci samej a ktoré sú spôsobilé byť predmetom samostatného konania; bez toho teda, aby súd dospel k záveru, ako by mala byť predbežná otázka vyriešená, nie je možné konečné rozhodnutie vo veci samej. Vzhľadom na tento záver je zrejmé, že otázka právoplatnosti rozhodnutia Sociálnej poisťovne v spojení s účasťou žalovaného v správnom konaní nemôže byť v žiadnom prípade v tomto konaní považovaná ani za predbežnú otázku v tomto konaní, preto pre jeho zodpovedanie nebolo potrebné dovolacím súdom zaujímať žiadne stanovisko. Iná je však otázka zistenia uplatneného nároku a tiež aj otázky miery zodpovednosti žalovaného v zmysle ustanovení, s ktorými sa súdy doteraz nezaoberali. V tejto súvislosti Najvyšší súd SR poukázal na ust. § 195 ods. 1, § 196 ods. 1, 3 Zákonníka práce, týkajúce sa zodpovednosti zamestnávateľa a zbavenia sa zodpovednosti za pracovný úraz, a to celkom alebo sčasti. Ďalej uviedol, že názor odvolacieho súdu vychádzajúci z toho, že právoplatné rozhodnutie Sociálnej poisťovne o priznaní základnej náhrady sťaženia spoločenského uplatnenia v plnej výške neumožňuje súdu prihliadať na spoluzavinenie poškodeného pri rozhodovaní o zvýšení sťaženia spoločenského uplatnenia v zmysle ust. § 7 ods. 3 vyhl. č. 302/1965 Zb., z uvedenej právnej úpravy nemožno bez ďalšieho vyvodíť. Z týchto dôvodov preto Najvyšší súd SR rozsudok odvolacieho súdu v tejto odvolaní napadnutej časti zrušil a v zrušenom rozsahu vec vrátil na ďalšie konanie.

V zmysle právneho názoru vysloveného Najvyšším súdom SR potom odvolací súd podľa § 212 ods. 1 O.s.p. prejednal vec v medziach, ktorých sa odvolatelia domáhali preskúmania a dospel k záveru, že rozhodnutím Najvyššieho súdu SR, ktorým bolo odmietnuté dovolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 15. 4. 2010 sp. zn. 11Co/73/2009 vo výroku, ktorým bol potvrdený rozsudok Okresného súdu vo Vranove nad Topľou zo dňa 17. 4. 2009 pod č.k. 3C/137/2006 - 218 vo výroku o zamietnutí žaloby vo zvyšku znamená, že týmto rozhodnutím odvolací súd rozhodol o odvolaní žalobcu, pokiaľ sa domáhal priznania mimoriadneho zvýšenia sťaženia spoločenského uplatnenia nad sumu 5.476.500,- Sk.

Predmetom odvolacieho konania teda bola odvolanie žalovaného a vedľajšieho účastníka, ktorí namietali jednak neprimerané zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia nad odškodnenie, ktoré bolo už vedľajším účastníkom uplatnené a namietané spoluzavinenie žalobcu na vzniku pracovného úrazu. Vzhľadom na záver Najvyššieho súdu SR (viď str. 11, 2. odsek rozhodnutia), že je potrebné sa zaoberať otázkou miery zodpovednosti žalovaného v zmysle § 195 ods.1 a § 196 ods. 1, 3 Zákonníka práce, ktorými ustanoveniami sa súdy doteraz nezaoberali, nezostávalo odvolaciemu súdu nič iné, než zrušiť rozsudok súdu prvého stupňa v spojení s dopĺňacím rozsudkom v jeho napadnutej časti, t.j. vo výroku, ktorým bol žalovaný zaviazaný zaplatiť žalobcovi sumu 5.476.500,- Sk a vo výroku o trovách konania a v rozsahu zrušenia mu vec vrátiť na ďalšie konanie. Úlohou súdu prvého stupňa bude teda vykonať dokazovanie za účelom zistenia miery zodpovednosti žalovaného v zmysle ust. § 195 a § 196 Zákonníka práce. Z ust. § 195 ods. 1 a § 196 ods. 1 až 3 Zákonníka práce vyplýva, že ak u zamestnanca došlo pri plnení pracovných úloh alebo v priamej súvislosti s ním k poškodeniu zdravia alebo k jeho smrti úrazom, zodpovedá za škodu tým vzniknutú zamestnávateľ, u ktorého bol zamestnanec v čase pracovného úrazu v pracovnom pomere. Zamestnávateľ sa zbaví zodpovednosti celkom, ak preukáže, že jedinou príčinou škody bola skutočnosť, že škoda bola spôsobená tým, že postihnutý zamestnanec svojím zavinením porušil právne predpisy alebo ostatné predpisy na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, alebo pokyny na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, hoci s nimi bol riadne a preukázateľne oboznámený a ich znalosť a dodržiavanie sa sústavne vyžadovali a kontrolovali, alebo škodu si spôsobil postihnutý zamestnanec pod vplyvom alkoholu, omamných látok alebo psychotropných látok a zamestnávateľ nemohol škodu zabrániť. Zamestnávateľ sa zbaví zodpovednosti sčasti, ak preukáže, že postihnutý zamestnanec porušil svojím zavinením právne predpisy alebo ostatné predpisy, alebo pokyny na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, hoci s nimi bol riadne a preukázateľne oboznámený a že toto porušenie bolo jednou z príčin škody, ďalej že jednou z príčin škody bolo, že zamestnanec bol pod vplyvom alkoholu, omamných látok alebo psychotropných látok, alebo že zamestnancovi vznikla škoda preto, že si počínal v rozpore s obvyklým spôsobom správania sa tak, že je zrejmé, že hoci neporušil právne predpisy alebo ostatné predpisy, alebo pokyny na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, alebo osobitné predpisy, konal ľahkomyselne a musel si pritom byť vzhľadom na svoju kvalifikáciu a skúseností vedomý, že si môže privodiť ujmu na zdraví. Ak sa zamestnávateľ zbaví zodpovednosti sčasti, určí sa časť škody, za ktorú zodpovedá zamestnanec podľa miery jeho zavinenia. V prípade uvedenom v ods. 2 písm. c) sa zamestnancovi uhradí aspoň 1/3 škody.

Po vyriešení týchto otázok a v prípade zistenia zodpovednosti žalovaného a miery jeho zodpovednosti, potom sa bude zaoberať nárokom, ktorý žalobcovi vyplýva z ust. § 198 ods. 1 písm. b) a § 203 ods. 1, 2 Zákonníka práce, podľa ktorého zamestnanec, ktorý utrpel pracovný úraz alebo u ktorého sa zistila choroba z povolania, má nárok v rozsahu, v ktorom zamestnávateľ zodpovedá za škodu, na poskytnutie náhrady za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia. Nárok a bolesť za sťaženie spoločenského uplatnenia, ktoré zamestnancovi vznikli následkom pracovného úrazu alebo choroby z povolania, sa poskytuje jednorázovo. Výšku, do ktorej možno poskytnúť náhradu za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia, a spôsob určovania výšky náhrady v jednotlivých prípadoch ustanoví všeobecne záväzný predpis, ktorý vydá Ministerstvo zdravotníctva SR po dohode s Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny SR. Pokiaľ ide o mimoriadne zvýšenie nároku za sťaženie spoločenského uplatnenia, potom bude vec posudzovať v zmysle § 7 ods. 3 vyhl. č. 32/1965 Zb.

V novom rozhodnutí súd prvého stupňa rozhodne aj o trovách odvolacieho a dovolacieho konania.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.